

SFI DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

SKADES- REDUKTION I PRAKSIS

BEHANDLINGSTILBUD TIL OPIATMISBRUGERE I KØBENHAVN

09:08

DITTE ANDERSEN
MARGARETHA JÄRVINEN

SKADESREDUKTION I PRAKSIS

BEHANDLINGSTILBUD TIL OPIATMISBRUGERE I KØBENHAVN

Denne rapport belyser, hvordan strategien om skadesreduktion fungerer i det praktiske arbejde med opiatmisbrugere i København.

Undersøgelsen viser, at behandlingskontakten med misbrugerne i mange tilfælde er af lav intensitet og primært består i medicinsk behandling og afhjælpning af sociale problemer. Mange brugere efterspørger en mere aktiv og opsøgende behandling – gerne kombineret med realistiske forandringstilbud.

En udbredt opfattelse blandt de interviewede behandlere er, at det nærmest er umuligt for opiatmisbrugere at blive stoffri, og at "stabilisering" på metadon derfor er det bedste behandlingsalternativ. En del af de brugere, som er blevet interviewet i undersøgelsen, ønsker imidlertid at trappe ned eller at blive helt stoffri, og de er frustrerede over at være afhængige af behandlingssystemet på grund af metadonbehandlingen. Brugernes holdninger til stoffrihed er dog komplekse og modsætningsfyldte.

Rapporten er baseret på 44 kvalitative interview med brugere og behandlere fra 10 forskellige behandlingscentre i København samt analyser af 198 tilfældigt udtrukne brugerjournaler i det københavnske behandlingssystem.

Undersøgelsen er finansieret af det strategiske velfærdsforskningsprogram under Velfærdsministeriet.

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
09:08
210 kr. inkl. moms
ISSN: 1396-1810

SKADESREDUKTION I PRAKSIS. BEHANDLINGSTILBUD TIL OPIAT-
MISBRUGERE I KØBENHAVN
Afdelingsleder: Lars Pico Geerdsen
Afdelingen for socialpolitik og velfærdsydelser

ISSN: 1396-1810
ISBN: 978-87-7487-931-2

Layout: Hedda Bank
Oplag: 600
Tryk: Schultz Grafisk A/S
© 2009 SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
33 48 08 00
sfi@sfi.dk
www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.
Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's
publikationer, bedes sendt til centret.

IN

1

INDHOLD

	FORORD	7
	RESUMÉ	9
1	INDLEDNING	15
	Kvalitative interview med brugere	17
	Kvalitative interview med behandlere	18
	Journalmateriale	19
	Behandlingssystemets struktur i København	22
	Rapportens opbygning	24
2	BEHANDLINGSINDHOLD IFØLGE BRUGERJOURNALERNE	27
	Behandlingsintensitet ifølge brugerjournalerne	29
	Temaer i behandlingskontakt ifølge brugerjournalerne	34
	Sociale handleplaner	37
	Opsummering	45

3	BEHANDLINGSSTRATEGIER	47	7
	Opsøgende versus afventende behandlere	48	
	Forandringsorienteret versus omsorgsorienteret behandlingskontakt	53	
	Den personlige relation versus den neutrale, professionelle kontakt	57	
	Åbne rum versus lukkede døre	62	
	Opsummering	65	
4	STOFFRIHED SOM MÅLSÆTNING FOR BEHANDLINGEN?	69	
	Brugernes målsætninger ifølge journalerne	70	
	Behandlerne om stoffrihed som målsætning	73	8
	Behandlerne om stoffrihed og alder	75	
	Brugerne om stoffrihed som målsætning	77	
	Opsummering	80	
5	SKADESREDUKTION OG METADON	83	
	Skadesreduktion: baggrund	83	
	Metadon: den dominerende behandlingsform for opiatmisbrugere	85	0
	Behandlerne om skadesreduktion	87	
	Behandlerne om metadon	90	
	Brugerne: Skadesreduktion, der gjorde en forskel	92	
	Brugerne: ambivalens i forhold til metadon	94	
	Opsummering	101	
6	BEHANDLINGSFORM OG SELVBESTEMMELSE	105	
	Behandlerne om brugernes selvbestemmelse	105	
	Behandlere om falske og forkerte målsætninger	108	
	Selvbestemmelse – eksempler fra journalerne	113	
	Opsummering	125	

7	PROCESSEN FRA BEHANDLINGSØNSKE TIL BEHANDLINGSTILBUD	129
	Behandlingsønsker og behandlingstilbud	130
	Behov for mere information	133
	Behov for overholdelse af aftaler	137
	Motivationskravet	142
	Behov for stabilitet	145
	Adfærdskrav	147
	På tværs af problemkategorier	150
	Opsummering	155
8	STABILISERING OG SIDEMISBRUG	159
	Brugernes sociale baggrund, uddannelse, beskæftigelse og boligforhold	160
	Stabilitet og sidemisbrug	164
	Brugerne om fremtiden	173
	Opsummering	177
9	KONKLUSIONER OG DISKUSSIONSPUNKTER	181
	Behandlingsintensitet og behandlingsindhold	182
	Behandlingsstrategier	185
	Stoffrihed og brugernes selvbestemmelse	188
	SKadesreduktion og metadonbehandling	192
	Stabilisering, sidemisbrug – og fremtiden	194
	BILAG 1:	199
	Interviewguide v. brugerinterview	199
	BILAG 2.1:	201
	Interviewguide v. behandlerinterview på rådgivningscentre	201

BILAG 2.2:	203
Interviewguide v. behandlerinterview på ambulatorier	203
LITTERATUR	205
SFI-RAPPORTER SIDEN 2008	211